

52ste vergadering

Dinsdag 17 februari 2004

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 140 leden, te weten:

Van Aartsen, Aasted Madsen-van Stiphout, Adelmund, Albayrak, Algra, Arib, Van As, Atsma, Van Baalen, Bakker, Balemans, Van Beek, Blok, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Bos, Brinkel, Bruls, Buijs, Bussemaker, Van de Camp, Cornielje, Crone, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming, Van Dijk, Van Dijken, Dijkema, Dijsselbloem, Dittrich, Douma, Dubbelboer, Duivesteijn, Duyvendak, Eerdmans, Eijssink, Eski, Eurlings, Ferrier, Van Fessem, Fierens, Geluk, Van Gent, Gerken, Giskes, De Grave, Griffith, De Haan, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heemskerk, Van Heemst, Herben, Hermans, Hessels, Van Heteren, Van Hijum, Hirs, Hofstra, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Jager, Joldersma, Kalsbeek, Kant, Karimi, Koomen, Koopmans, Kortenhorst, Kraneveldt, De Krom, Kruijssen, Van der Laan, Lambrechts, Lazrak, Leerdam, Van Lith, Luchtenveld, Marijnissen, Mastwijk, Van Miltenburg, Mosterd, Nawijn, De Nè, Noorman-den Uyl, Van Oerle-van der Horst, Omtzigt, Oplaat, Ormel, De Pater-van der Meer, Rambocus, Rijpstra, Rouvoet, Samsom, Schippers, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Smilde, Smits, Snijder-Hazelhoff, Spiess, Sterk, Straub, Stuurman, Szabó, Tichelaar, Timmer, Timmermans, Tjong-A-Ten Tonkens, Varela, Veenendaal, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Verburg, Verdaas, Vergeer, Verhagen, Visser, Van der Vlies, Vos, Bibi de Vries, Jan de Vries, Klaas de Vries, Waalkens, Weekers, Weisglas, Wilders, Van Winsen, De Wit en Wolfsen,

en de heer Donner, minister van Justitie, mevrouw Van der Hoeven, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de heren Zalm, vice-minister-president, minister van Financiën, minister van Economische Zaken, Hoogervorst, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Verdonk, minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, en de heer Wijn, staatssecretaris van Financiën.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van Bommel, wegens ziekte, ook morgen;

Van Nieuwenhoven, wegens ziekte, de gehele week;

Vietsch, wegens bezigheden elders;

Koenders, wegens verblijf buitenslands.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Wij hebben vandaag vier series vragen aan de orde. Ik zal strikt de hand houden aan de verdeling van de beschikbare tijd van één uur, zodat voor elke serie vragen een kwartier beschikbaar is. Misschien zal

ik daarom sommige leden niet meer het woord kunnen geven om aanvullende vragen te stellen.

Aan de orde is het **mondelijke vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Vendrik aan de minister van Financiën over de **dreiging van nieuwe tegenvallers en een tekort van boven de 3% in 2004**.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Eind vorige week werd bekend dat het begrotingstekort in 2004 verslechtert en boven de beroemde grens van 3% uitkomt. Minister Zalm zei op de televisie dat er ingegrepen gaat worden. Dat betekent opnieuw: bezuinigen, bezuinigen en nog eens bezuinigen. De fractie van GroenLinks heeft zich hier het afgelopen najaar fel tegen verzet en zal dat blijven doen. Afgelopen zaterdag heeft het partijcongres van het CDA een motie aangenomen die bewindslieden en Kamerleden van het CDA ertoe aanspoort om de gevolgen van alle maatregelen voor de koopkracht in 2004 nauwkeurig te volgen en zo nodig dit voorjaar al aanvullende maatregelen te nemen. Minister De Geus zei zondagavond op de televisie dat ook hij vond dat het allemaal socialer moest.

Wij vrezen dat hier niets van terecht komt. Met deze minister van Financiën is slechts één getal heilig. De nieuwe bezuinigingen waarvoor wij vrezen, kunnen een aanslag betekenen op de smalle beurs van mensen met de laagste inkomens. Geld voor compensatie, zoals het

Vendrik

CDA en kennelijk ook minister De Geus willen, kunnen wij dan wel helemaal vergeten.

Daarom stel ik de minister van Financiën de volgende vragen:

1. Sluit de minister uit dat hij met een aangepaste begroting voor 2004 komt met een hoger tekort dan 3% van het bruto binnenlands product?
2. Sluit de minister van Financiën uit dat de nieuwe bezuinigingen de koopkracht van de minima in 2004 verder zullen doen verslechteren?
3. Is minister Zalm het eens met minister De Geus dat, als de koopkracht voor de minima, de chronisch zieken en gehandicapten en de ouderen dit jaar tegenvalt, er dit voorjaar al extra geld voor de gemeenten beschikbaar moet komen om dit te compenseren?
4. Worden door het kabinet de bezuinigingen deze keer wel gepresenteerd in samenhang met een nieuw koopkrachtbeeld, zodat de Kamer deze keer op tijd inzicht heeft in alle effecten, van oude en nieuwe bezuinigingen, op de koopkracht van de minima, de chronisch zieken en gehandicapten en de ouderen in Nederland?

□

Minister **Zalm**: Voorzitter. Ik ben blij dat ik, na gisteravond al met de heer Vendrik in een ander gebouw te hebben gedebatteerd, dat nu hier in de Kamer mag doen. De verdere procedure rond de begroting is als volgt. De Kamer zal voor 1 maart van mij het meest recente beeld over de voorlopige realisatie van de begroting voor 2003 krijgen. Voor 1 juni ontvangt de Kamer van mij de voorjaarsnota, waarin zowel het geactualiseerde beeld als eventuele extra beleidsmaatregelen zullen worden opgenomen. Op de derde dinsdag in september krijgt de Kamer zowel een actualisatie van de realisatie van de begroting over 2004, als de begroting voor 2005. Wij zullen een en ander zorgvuldig voorbereiden. Wij zullen kijken wat de CPB-cijfers die nu in de maak zijn, betekenen voor de begroting en wij zullen ons als kabinet erop beraden wat wij daarmee gaan doen. De heer Vendrik heeft terecht opgemerkt dat de eerste aanwijzingen op begrotingsgebied niet echt gunstig zijn. Het is nu dus geen moment om allerlei dingen uit te sluiten dan wel met zekerheid aan te kondigen. Natuurlijk zullen wij proberen om

een totaal beeld te presenteren als wij de voorjaarsnota maken. De voorjaarsnota loopt parallel met het centraal-economische plan, dus u krijgt ook weer nieuwe CPB-cijfers op het gebied van de koopkracht. Overigens is de koopkracht niet het onderwerp dat mij op dit moment de grootste zorgen baart. Voor zover er al iets duidelijk is, is het dat zich de koopkracht door de lage dollar en de hoge euro eerder gunstig zal ontwikkelen. Het probleem is veeleer de concurrentiepositie van het bedrijfsleven en de negatieve gevolgen daarvan voor de begroting dan dat de koopkracht zou verslechteren door de nieuwe inzichten. Dat is niet mijn eerste bron van zorg, maar de heer Vendrik mag dit onderwerp natuurlijk bij iedere gelegenheid ter sprake brengen.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dit waren vier vragen en geen antwoorden. Als de minister op televisie zegt dat een overschrijding van de 3% betekent dat er opnieuw bezuinigd gaat worden, dan vraag ik daar dus naar. Vandaag wil hij dat niet herhalen. Ik vraag hem opnieuw. Sluit hij uit dat er straks, in het voorjaar, een aangepaste begroting ligt voor het jaar 2004, waarin een begrotingstekort is voorzien dat hoger is dan 3%? Sluit hij dat uit of niet?

Minister **Zalm**: Voorzitter. Het is een goed gebruik dat Nederland zich aan internationale verplichtingen houdt en deze verplichtingen nopen ons ertoe, een begroting te presenteren met een tekort van minder dan 3%.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dan moet ik maar concluderen dat de minister het bij dezen uitsluit. Dan gaan wij naar minister De Geus die zondagavond voor Netwerk heeft gezegd: als het fout gaat met de koopkracht van de minima, van chronisch zieken, gehandicapten en ouderen in dit land, dan zullen wij onze verantwoordelijkheid nemen. Zegt de minister van Financiën hem dat na? Komt er dit voorjaar extra geld, als het fout gaat?

Minister **Zalm**: Wij zullen onze verantwoordelijkheid nemen. Ik probeer aan te geven dat je bij alle geluk ook ongeluk kunt hebben en omgekeerd, of zoals Cruijff zegt: "ieder nadeel heb z'n voordeel." Het nadeel van de lagere dollar, de sterke

euro en de moeilijkheden voor de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven blijkt een voordeel te zijn voor de koopkracht van alle Nederlandse burgers. Je mag immers verwachten dat daardoor en dankzij de loonmatiging waar wij op hopen, de inflatie lager zal uitkomen dan op wij op Prinsjesdag konden voorzien.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): De minister zegt dat hij zijn verantwoordelijkheid neemt en heeft het vervolgens over zaken waar hij geen invloed op heeft. Ik vraag hem wat dit kabinet in het voorjaar gaat doen. Minister De Geus heeft zondagavond aangespoord door de CDA-partijraad gezegd dat het socialer moet. Hij zei dat er geld bij moet als het fout gaat met de inkomens van mensen met een smalle beurs. Ik hoor de minister van Financiën dat niet bevestigen, dus moet ik concluderen dat dat geld er waarschijnlijk niet zal komen of dat er zelfs extra bezuinigd zal worden. Ik ben ook benieuwd naar een reactie van de CDA-fractie hierop. De oproep van de heer De Geus ligt nu al in de prullenbak. Mag ik daar iets over horen van een van de collega's uit de CDA-fractie? De minister van Financiën weigert het hier te bevestigen.

Minister **Zalm**: Als het koopkrachtbeeld door internationale ontwikkelingen gunstiger wordt, dan is dat voor iedereen een prettige zaak, ook voor de minima. Dat het echter weer tot andere problemen leidt, kunnen wij niet negeren. Op zichzelf duiden de nieuwste ontwikkelingen er eerder op dat het koopkrachtprobleem voor iedereen, en dus ook voor de minima, wordt gemitigeerd. Dat maakt het probleem waar de heer Vendrik op doelt in ieder geval kleiner. Dat heb ik willen aangeven. Voor het overige sluit ik niets uit. Bij de voorjaarsnota en bij de begroting zijn alle ballen weer in de lucht en kan iedere minister in het kabinet het zijne inbrengen.

De **voorzitter**: Ik zie dat de heer De Nerée tot Babberich de vraag wil beantwoorden die aan de CDA-fractie is gesteld.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Voorzitter. Wij hebben een buitengewoon goed CDA-congres gehad en ik hoop dat de heer

Zalm

Vendrik een even goed GroenLinks-congres heeft gehad.

De **voorzitter**: Mevrouw Kant wil een aanvullende vraag stellen.

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. De minister van Financiën zegt in navolging van de heer Cruiff: "Ieder voordeel heeft z'n nadeel." Daarbij gaat het erom dat het dit jaar met de koopkracht wel zal meevallen. Wel, er is van voordeel in ieder geval geen sprake voor mensen met lagere inkomens, want die ondervinden vooral het nadeel van de beleidsmaatregelen van dit kabinet. Na alle debatten die wij verleden jaar gevoerd hebben over hoe zwaar chronisch zieken en gehandicapten en mensen met lagere inkomens in hun koopkracht getroffen zijn, kan de minister blijkbaar niet de garantie geven dat deze mensen niet nog een keer door het kabinet gepakt zullen worden. Die garantie durf hij blijkbaar niet te geven.

Minister **Zalm**: Ik ben geen stofzuigerverkoper.

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Dit is geen antwoord op mijn vraag en ik vind het ook bijzonder storend dat de minister niet ingaat op mijn vraag of hij het acceptabel vindt dat de groepen die dit kabinet al zwaar getroffen heeft, dus de mensen met de laagste inkomens en zeker de mensen die ook nog te kampen hebben met een chronische ziekte, nog eens koopkracht zouden moeten inleveren.

Minister **Zalm**: Ik sta hier niet om garanties te geven. Het enige wat ik zeker weet, is dat er door de ontwikkeling van de wisselkoersen een goede kans is dat de inflatie lager uitvalt. Dit komt iedereen ten goede, ook de minima en de chronisch zieken. Dit is het enige wat ik er op dit moment van kan zeggen. Verder gaan wij de cijfers eens rustig bekijken en de begroting voor 2004 en 2005 opnieuw opmaken. Nog deze maand zal ik de cijfers over 2003 aan de Kamer voorleggen, vóór 1 juni kunnen wij de effecten voor 2004 bespreken en op prinsjesdag zal ik hier bij leven en welzijn met een koffer staan die het beleid voor 2005 bevat.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Het was een enige

kwinkslag van de heer De Nerée, maar ik zou toch graag een antwoord horen op de vraag waarom het gaat. De minister van Sociale Zaken heeft aangegeven dat het een urgente kwestie is dat de sociale grens van het kabinetsbeleid in zicht is. Ik zou wel willen weten welk standpunt de CDA-fractie inneemt. Vindt zij dat er opnieuw bezuinigd kan worden ten koste van de mensen met de smalste beurs of zegt zij "nee" tegen minister Zalm?

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Er wordt nu weer paniek gezaaid, voorzitter. Laten wij rustig afwachten. Ik heb goed geluisterd naar de minister van Financiën, die heeft gezegd dat het kabinet de cijfers eerst eens goed zal bekijken. Hij heeft daarnaast aangekondigd dat hij nog vóór 1 maart de cijfers over 2003 en vóór 1 juni die over 2004 zal presenteren. Het kabinet zal zich erover buigen, dus ook de ministers Zalm en De Geus. Wij zullen zien wat eruit voortkomt.

Vragen van het lid De Nerée tot Babberich aan de staatssecretaris van Financiën over **woonwagengebwoners in Maastricht die maar 3% belasting zouden betalen**.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Voorzitter. Mijn vragen gaan over bewoners van De Vinkenslag in Maastricht. Mijn fractie is geschrokken van een artikel in de Telegraaf over het bijzondere belastingtarief dat deze bewoners zouden genieten. Verder schijnt een van deze bewoners namens hen zaken te doen met de belastingdienst. Ik neem aan dat de staatssecretaris dit artikel gelezen heeft, want op zijn website had hij op vrijdag al aangekondigd dat er een artikel over zou verschijnen.

Mijn fractie wil graag weten of de belastingdienst inderdaad een dergelijke afspraak heeft gemaakt. En zo ja, is deze afspraak dan gemaakt met instemming van het ministerie van Financiën? En vanaf welke datum zou deze dan gelden?

Is deze regeling op de wet gebaseerd? En zo ja, op welke wet?

Wat vindt de staatssecretaris ervan dat groepen in deze samenleving die zich op de een of andere manier afschermen, beloond worden met

een speciale behandeling? Naar onze mening kan het toch niet zo zijn dat sommige groepen of individuen zelf bepalen hoeveel belasting zij betalen?

Is er met andere, vergelijkbare groepen eenzelfde regeling getroffen? En zo ja, sinds wanneer? En zijn deze dan inmiddels ook opgezegd, zoals de regeling in Maastricht?

Het artikel in de Telegraaf heeft alleen betrekking op de inkomstenbelasting. Ik vraag me af of er ook een regeling is getroffen voor de btw. Of wordt die gewoon niet afgedragen?

Hoe denkt de staatssecretaris dit soort zaken voortaan te kunnen voorkomen?

Staatssecretaris **Wijn**: Mijnheer de voorzitter. Ook ik heb het artikel in de Telegraaf gelezen. Ik vind het een buitengewoon onverkwikkelijke gang van zaken. Laat ik meteen volstrekt duidelijk zijn over de kwalificatie die ik geef aan dit soort afspraken: het deugt niet, het kan niet en het hoort niet. Ik moet u zeggen dat ik niet eens een poging ga doen om aan gewone nette belastingbetalers uit te leggen, waarom mensen die in het woonwagencamp Vinkenslag wonen in de gelegenheid zijn gesteld om 3% inkomstenbelasting over hun omzet te betalen. Het gaat tegen de regels in. Het zijn overigens afspraken die al langer bestaan. Ik neem natuurlijk alle verantwoordelijkheid voor zaken die voor mijn tijd zijn gebeurd, maar dit deugt niet. Ik wil daar absoluut niet omheen draaien.

De heer De Nerée tot Babberich vraagt hoe dit gebeurd kan zijn. Sinds 1997 is er een kader voor vaststellingsovereenkomsten, waarin in elk geval staat dat dit soort afspraken niet mogen omdat zij in strijd zijn met de wet. De wet is voor iedere Nederlander gelijk. Dat betekent dat deze mensen gewoon belasting moeten betalen, zoals alle andere Nederlanders dat ook doen.

De heer De Nerée heeft gevraagd of dit in andere woonwagencampen ook voorkomt. Tot nu toe is dat niet gebleken. Wij hebben geïventariseerd of dit elders ook speelt. Men weet dat de belastingdienst decentraal is georganiseerd en dat belastinginspecteurs autonomie hebben. Mocht er meer boven water komen over woonwagencampen, dan zal ik de Kamer daarvan op de